

DIGISJØMAT

Hvilken digital infrastruktur trenger sjømatnæringen

Et tillitsbasert system for datadeling

Nærings motivasjon: - økt bærekraft og økt verdiskapning

Næringsens hovedutfordring har vært manglende god infrastruktur for dataflyt, standarder og spilleregler.

Fragmenterte systemer

Sensorer, kameraer, fagsystemer og rapportering skaper data i mange separate miljøer.

Ulikt språk

Ulike begreper, formater og kvalitetsnivåer gjør data vanskelig å finne, forstå og kombinere.

Lav tillit

Aktørene må vite hvem som får tilgang, til hvilket formål og på hvilke vilkår.

Uforløst verdi

Barrierene begrenser nye tjenester som kan bidra til økt bærekraft og verdiskapning

DEL 1

Hva bør et dataspace oppfylle?

Et dataområde må kombinere kontroll, tillit og interoperabilitet med konkret næringsnytte.

Seks forventninger til et dataområde

Et dataspace lykkes bare dersom både styring, juss, teknologi og forretningsverdi virker sammen.

Kontroll

Dataeier bestemmer tilgang, formål, vilkår og tidsrom.

Distribuert

Data forblir som hovedprinsipp hos dataeier eller datatilbyder.

Standardisert

Felles begreper, datamodeller, metadata og kvalitetskrav.

Sikkert

Identitet, tilgangsstyring, samtykke, logging og sporbarhet.

Nøytralt

Tydelige roller og ingen enkeltaktør som styrer til egen fordel.

Verdiskapende

Brukstilfeller gir bedre bærekraft og verdiskapning

Verdien oppstår i konkrete brukstilfeller

Start avgrenset. Dokumenter nytte. Skaler når spilleregler og teknikk fungerer.

1 Prioriter et problem

Velg et behov med tydelig næringsnytte og identifiser nødvendige data.

2 Del på definerte vilkår

Avklar datatyper, aktører, tilgang, kvalitet, teknikk og juridiske rammer.

3 Mål og skaler

Dokumenter erfaringer og utvid til flere aktører, datatyper og tjenester.

DEL 2

Hvordan svarer DigiSjømat?

En næringsstyrt dataformidlingstjeneste med kontroll hos dataeier og like vilkår for deltakelse.

Forventning → DigiSjømats svar

DigiSjømat skal være formidler og tillitslag, ikke eier eller bruker av dataene.

Kontroll over egne data

→ Samtykkebasert deling. Dataeier styrer hvilke data som deles med hvem.

Nøytralitet

→ Eies og drives på vegne av næringen. Demokratisk styring og ikke-kommersielt formål.

Like vilkår

→ Åpen for deltakelse når dataeier har gitt samtykke, med transparente prinsipper.

Trygg formidling

→ Rettigheter for dataeiere og brukere samt kontroll med tilgang til data.

Lavere terskel

→ Én formidlingsfunksjon mellom aktører og systemer fremfor mange bilaterale koblinger.

Næringsnytte for flere aktører

Samme infrastruktur kan støtte ulike formål, uten at alle får tilgang til alt.

Sjømatbedrifter

Bedre utnyttelse av egne data, mer effektiv drift og enklere rapportering.

Leverandører

Felles grensesnitt og spilleregler kan redusere behovet for særskilte koblinger.

Myndigheter

Kontrollert tilgang til avtalte data kan støtte mer effektiv samhandling og dokumentasjon.

Forskning og innovasjon

Tilgang på definerte vilkår kan gi raskere kunnskapsutvikling og nye tjenester.

DEL 3

Den tekniske løsningen

En distribuert og samtykkebasert arkitektur hvor DigiSjømat kobler dataeier og databruker.

Arbeidsflyten DigiSjømat

Forenklet prinsippskisse basert på dokumentert samtykkebasert deling.

Data deles på definerte vilkår. Tilgang kan gis eller trekkes tilbake gjennom samtykke.

Etablert, under innføring og videre utvikling

Status må kommuniseres presist. DigiSjømat har en plattform og pågående pilotering, mens et fullverdig dataområde krever flere byggesteiner.

Fullført	Pågår	Neste steg
● Samtykkebasert delingsplattform ● Næringsstyrt, ikke-kommersielt prinsipp ● Løsninger er sertifisert Informasjonssikkerhet ISO 27001	● Pilotering med aktører ● Registrering av oppdrettere og samtykkeinnhenting ● Deling av fiskedødelighetsdata til Veterinærinstituttet ● Brukeravtaler og tjenestebeskrivelse	● Felles kataloger og metadata ● Digitale datakontrakter og standarder ● Flere operative brukstilfeller ● Skalering til flere aktører og datatyper

Tre budskap å ta med videre

- 01** Nærings dataspace må ha nøytral styring og ivareta dataeiers interesser.
- 02** DigiSjømat leverer sikker, enkel og rimelig dataformidling
- 03** DigiSjømat er etablert, fungerer og er klar til bruk.

Neste steg

Prioriter brukstilfeller
Bidra med krav og data
Test spilleregler og løsning